

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

MIRATOHET

SEKRETAR I K.K.T.K.M.

SOKOL ISMAILI

SPECIFIKIME TEKNIKE

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

Grupi i projektimit:

Ing.Xhuljana Avdoli

Ark.Mariola Shahollari

Ark.Klajdi Dinellari

Xhuljana Avdoli
Digitally signed by Xhuljana Avdoli
Date: 2024.06.12 16:03:18 +02'00'

Mariola Shahollari
Digitally signed by Mariola Shahollari
Date: 2024.06.12 15:39:12 +02'00'

Klajdi Dinellari
Digitally signed by Klajdi Dinellari
Date: 2024.06.12 15:48:55 +02'00'

DRTK KORCE

DREJTOR

Dhimitraq Prishka

Dhimitraq Prishka
Digitally signed by Dhimitraq Prishka
Date: 2024.06.12 16:25:38 +02'00'

DRTK KORCE | MAJ 2024

SPECIFIKIME TEKNIKE RESTAURIMI I MUZEUT ARKEOLOGJIK KORCE

1. PUNIMET E PRISHJES (ÇMONTIMI)

Punimet e prishjes në restaurim janë një proces i rëndësishëm, në të duhet të marrin pjesë punëtorë të cilët duhet të mbikëqyren në çdo rast nga drejtuesi i punimeve. Nëpërmjet prishjes evidentohen gjurmë të reja të cilat sjellin dëshmi të reja lidhur me monumentin të cilat duhet të dokumentohen. Materialet e nxjerra nga prishja në shumicën e rasteve ripërdoren.

1.1 Skeleritë

Çdo skeleri e kërkuar duhet skicuar në përshtatje me KTZ dhe STASH. Një skelator kompetent dhe me eksperiencë, duhet të marrë përsipër ngritjen e skelerive që duhet të çdo tipi. Kontraktori duhet të sigurojë, që të gjitha rregullimet e nevojshme, që i janë kërkuar skelatorit të sigurojnë stabilitetin gjatë kryerjes së punës. Kujdes duhet treguar që ngarkesa e copërave të mbledhura mbi një skeleri, të mos kalojë ngarkesën për të cilën ato janë projektuar. Duhet marrë të gjitha masat e nevojshme që të parandalohet rënia e materialeve nga platforma e skelës. Skeleritë duhen të jenë gjatë kohës së përdorimit të përshtatshme për qëllimin për të cilin do përdoren dhe duhet të jenë konform të gjitha kushteve teknike.

Në rastet e kryerjes së punimeve në anë të rrugës ku ka kalim si të kalimtarëve, ashtu edhe të makinave, duhet të merren masa që të bëhet një rrethim i objektit, si dhe veshja e të gjithë skelerisë me rrjete mbrojtëse për të eliminuar rënien e materialeve dhe duke përfshirë shenjat sinjalizuese sipas kushteve të sigurimit teknik.

Skeleri çeliku të tipit këmbalec, konform KTZ dhe STASH, duke përfshirë ndihmën për transport, mirëmbajtje, montim, ankorim, çmontime etj. Në një lartësi mbi 12 m, elementët horizontalë duhet të kenë parrakë vertikale, me lartësi min. 15 cm si dhe mbrojtjen me rrjetë.

Skeleri çeliku në kornizë dhe e lidhur, konform KTZ dhe STASH, duke përfshirë ndihmën për transport, mirëmbajtje, montim, ankorim, çmontime etj. Në një lartësi mbi 12 m, elementët horizontalë duhet të kenë parrakë vertikale, me lartësi min. 15 cm si dhe mbrojtjen me rrjetë.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

1.2 Metoda e prishjes

Puna për prishje do të fillojë vetëm pasi të jenë stakuar energjia elektrike dhe rrjete të tjera të instalimeve ekzistuese të objektit.

Metodat e prishjes së pjesshme, duhet të jenë të tilla që pjesa e strukturës që ka mbetur të sigurojë qëndrueshmërinë e ndërtesës dhe të pjesëve që mbeten.

Siguria në punë

Kontraktori duhet të sigurohet se vendi dhe pajisjet janë :

- a) Të një tipi dhe standarti të përshtatshëm duke iu referuar vendit dhe llojit të punës që do të kryhet
- b) Të siguruar nga një teknik kompetent dhe me ekperiencë
- b) Të ruajtura në kushte të mira pune gjatë përdorimit

1.3 PRISHJE CATIE VENDI

Prishja e catise do behet duke hequr elementet : tjegullat, elementet e drurit.

Të gjithë elementet perberes te catise cmontohen sipas rradhes duke I pastruar nga gozhdet dhe duke I sistemuar ne nje vend te vecante ne kantjer.

Per ndertimin e catise se re ne fillim behet nivelimi I mureve ekzistuese duke bere korrigjimet e nevojshme me llac.

Ndertimi I catise do te behet me elemente druri binare, me skemen e nje catie vendi sipas modelit ekzistues. Materiali dru qe do te perdoret te jete pishe I staxhionuar. Pjerresia e catise eshte e kushtezuar nga catia ekzistuese. Mbulimi do te behet me tjegulla vendi të njetja si origjinali. Lenda e drurit e perdorur te jete e lyer me vaj te djegur. Kulmi I catise te mbyllet me llac gelqere.

1.4 Çmontim ullukësh eksistues llamarine dhe plastik vertikal dhe horizontal.

Heqje ullukësh llamarine dhe plastike. Aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipermarrësi do të cmontoj ullukët ekzistues si vertikal dhe horizontal .Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet për cmontimin dhe heqjen e ullukëve plastikë dhe atyre prej llamarine xingat të shtuar në kohë. Në prezencë të Sipermarresit dhe Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e materialit të larguar.

1.5 Çmontim i dritareve dhe dyerve të papërshtashme

Çmontim i dritareve dhe dyerve të papërshtashme dhe të degraduara. Aty ku tregohet në plane

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

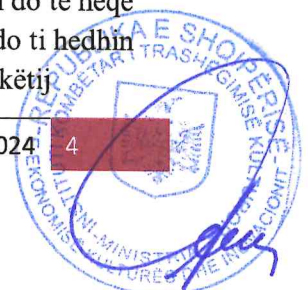
apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të çmontojë dritaret dhe dyert .Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet për çmontimin e dritareve dhe dyerve të shtuar në kohë dhe ato shumë të degraduara .Duhet të kihet kujdes gjatë çmontimit që të mos dëmtohet sipërfaqja e murit në të cilin janë montuar. Në prezencë të Sipërmarrësit dhe Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e materialit të çmontuar . Çmonitimi i dyerve dhe dritareve realizohet para punimeve të tjera si ato të restaurimit të kornizave të dritareve dhe restaurimit të kornizave të gurit. Ndërhyrja përfshin heqjen e kujdesshme të telajëve si dhe sistemit të tyre në një vend të caktuar brenda ambientit të kantierit për ripërdorim të materialit të padëmtuar. Elementët origjinalë të dëmtuar plotësisht, do të ruhen për tu rindërtuar me të njëjtën formë dhe dimension si ato. Gjithashtu çmontim i dritareve dhe dyerve me ½ xham duhet të katalogohet në mënyrë që të zëvendësohen me dyer të reja sipas tipologjisë së dyerve të objektit. E rëndësishme është kontrolli i gjendjes së tyre strukturale, të shkallës së amortizimit të lëndës drurësore nga supervizori i punimeve të restaurimit. Në çmim përfshihet edhe transporti i mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara.

1.6 Prishje e suvatimit të degraduar në fasadë.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë sipërfaqen me suva të degraduar. Sipërfaqja e suvatuar do të kontrollohet e gjitha duke evidentuar suvatimin e shpëputur, i cili do të prishet deri në tullë ose gur . Prishja e suvasë së dëmtuar do bëhet me shumë kujdes në mënyrë që të mos humbasim ndonjë gjurmë të mundshme që mund të fshihet poshtë saj. Suvatë mbi mur guri/tulle do të kontrollohen dhe në prezencë të mbikqyrësit të punimeve në mënyrë që të gjykojë shkallën e ndërhyrjes. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes të cilës do ti hiqet suvaja e degraduar. Sipërmarrësi do të realizoj prishjen e të gjithë sipërfaqes me suva të degraduar. Gjatë procesit të prishjes duhet të kihet kujdes që të mos dëmtohen detajet arkitektonike . Sipërmarrësi do të heqë të gjitha copat dhe lëndët organike që rezultojnë nga prishjet në vendin e punës dhe do ti hedhin ato në përputhje me ligjet e shtetit, planin e menaxhimit mjedisor dhe me kërkesat e këtij specifikimi. Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për pastrimin dhe heqjen e kujdesshme të shtresës së suvasë së dëmtuar, skeleri si dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.7 Prishje muri tulle .

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë sipërfaqen me mur tulle të plotë ose me vrima të realizuar kohët e fundit të cilat janë të degraduara. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do realizohet ndërhyrja . Gjatë procesit të prishjes duhet të kihet kujdes që të mos dëmtohen detajet arkitektonike .Sipërmarrësi do të heqë të gjithë copat dhe lëndët organike që rezultojnë nga prishjet në vendin e punës dhe do ti hedhin ato në përputhje me ligjet e shtetit, planin e menaxhimit mjedisor dhe me kërkesat e këtij

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

specifikimi. Ky cmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për prishjen dhe heqjen e kujdesshme të muratures së dëmtuar dhe shtuar kohët e fundit, skeleri si dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.8 Prishje elementësh, shtresa betoni qe mund te jene realizuar.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë sipërfaqet e realizuara kohët e fundit me beton si breza ne nivelin e kreut te catise. Prishja do të bëhet në prezencë të Supervizorit të punimeve të restaurimit në mënyrë që të gjykojë shkallën e ndërhyrjes dhe prishjes si dhe të vlerësojë gjendjen origjinale. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e siperfaqes ku do realizohet ndërhyrja dhe teknikën e ndërhyrjes . Gjatë procesit të prishjes duhet të kihet kujdes që të mos dëmtohen detajet arkitektonike .Sipërmarrësi do të heqë të gjitha copat dhe lëndët organike që rezultojnë nga prishjet në vendin e punës dhe do ti hedhin ato në përputhje me ligjet e shtetit, planin e menaxhimit mjedisor dhe me kërkesat e këtij specifikimi. Ky cmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për prishjen dhe heqjen e kujdesshme të zonave me beton të shtuara kohët e fundit, skeleri si dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.9 Pastrim i mureve të gurit nga shtresa e gëlqeres.

Pastrimi i shtresave të gëlqeres do bëhet me shumë kujdes në mënyrë që të mos dëmtojmë muraturën e sajë . Pastrimi do të bëhet me furcë teli të ashpër dhe spatul dhe do të shpëlahet me ujë të bollshëm. Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për pastrimin dhe heqjen e kujdesshme të shtresave të gëlqeres, transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.10 Gërmim dheu seksion i detyruar toke.

Gërmim dheu seksion i detyruar tokë. Këtu përfshihen gërmimet për realizimin e sondazheve, per realizimin e drenazhit do të përfshije çdo lloj kategorie dheu, nëse nuk do të jetë specifikuar ndryshe. Gërmimi me krahë është gjithashtu i nevojshem në afërsi të objektit në mënyrë që të mos dëmtohet xoklatura.

Gjerësia dhe thellesia e gërmimit është e specifikuar ne vizatimet e projektit shih (detajet) ose sic do të udhëzohet nga Supervizori i Punimeve. Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet për gërmimin dhe hapjen e kanaleve dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.11 Heqje dhe sistemim i instalimeve elektrike dhe linjave të tjera në fasadë.

Sipërmarrësi duhet të sigurohet që uji, elektriciteti dhe lidhjet telefonike janë mbyllur dhe siguruar në përputhje me kërkesat e autoriteteve publike përkatëse në një mënyrë të tillë që të gjitha lidhjet janë jashtë kufijve të punimeve. Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet për

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

prishjen dhe heqjen e kujdesshme dhe të linjave të vjetra të cilat kanë ngelur në objekt dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

1.12 Transport mbetjesh ndërtimi, me auto deri 10 km.

Përvec sa është përshkruar më sipër, i gjithë materiali i mbetur (mbeturinat) do të hidhen nga Sipërmarrësi në zona të siguruara prej tij dhe të miratuara nga Supervizori i objektit. Çdo material i planifikuar për të mbetur pronë e ndërmarrësit ose do të grumbullohet në grumbuj të pastër ose do të ngrakohet dhe do të transportohet tek zonat e planifikuara për ruajtje. Sipërmarrësi inkurajohet të veprojë me autoritetet rajonale në vendosjen e përdorimeve të mundëshme për ndonjë material të hedhur dhe në ngritjen e zonave të ruajtjes.

1.13 Heqje pragjesh dritarësh dhe dyersh .

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja . Gjatë procesit të prishjes duhet të kihet kujdes që të mos dëmtohen detajet arkitektonike . Prishja duhet të jetë e kujdesshme dhe duhet të shoqërohet dhe prishja të llaçit që ndodhet poshtë, pastrim, kruajtje, larje, duke përfshirë largimin e mbetjeve jashtë ambientit të kantierit, si dhe çdo detyrim tjetër. Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për prishjen dhe heqjen e kujdesshme të pragjeve, skeleri si dhe transportin e mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

2.PUNIMET E RESTAURIMIT

2.1 Çdo ndërhyrje e propozuar duhet të jetë në përputhje me Projektin e miratuar në KKR si dhe parimet e “Kartës Shqiptare të Restaurimit” – VKM Nr.426 on 13 Korrik 2007.

2.1.1 Shpjegim i terminologjisë

“Konservim” janë të gjitha masat e ndërmarra që nuk kërkojnë ndërhyrje direkte në vepër siç janë krijimi i kushteve mjedisore (lagështi relative, temperaturë, pastërti nga ndotja atmosferike, mbrojtja nga pluhurat, dëmtimi biologjik dhe fizik në fonde, ekspozimi dhe transporti), si edhe ndërhyrjet kimike direkt në objekt apo vepër, me qëllim parandalimin e çdo lloj dëmtimi.

“Ndërhyrje” është tërësia e masave të ndërmarra dhe operacioneve të kryera në vepër, me qëllim ndalimin e degradimit të mëtejshëm dhe nxjerrjen në pah të vlerave të saj.

“Restaurimi” është vlerësimi i thelbit origjinal të monumentit nëpërmjet ndërhyrjeve për ndalimin e degradimeve të mëtejshme dhe nxjerrjen në pah të vlerave të tyre.

Këshillat mbi Parimet dhe Metodatat të cilat ofrojnë udhëzimet e propozuara të ndërhyrjeve restauruese duhet të lexohen së bashku me këtë dokument.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

2.1.2 Ndërhyrjet në “monumentet e kulturës”

Në disa raste nevojat për konservim duhet ti paraprijnë atyre të vendosjes në siguri, në vazhdim nuk është e nevojshme të rregullohen nivelet e sigurisë të një ndërtese historike me ato ndërtesave të reja por është e mjaftueshme që nivelet e sigurisë të përmirësohen krahasuar me ato para ndërhyrjes.

Teknikat e ndërhyrjeve që do përdoren në monumentet e kulturës duhet të respektojnë karakteristikat historike, artistike, arkitektonike dhe shpërndarjen e tyre. Kjo do të thotë që përmirësimi duhet të realizohet pa prodhuar modifikime substanciale në sjelljen e strukturës dhe ndërtesës duke përdorur për sa është e mundur teknika ndërhyrje dhe metodologji operative tradicionale, konservim të materies, kushteve fizike dhe morfologjike. Teknika dhe materiale me karakter të rikthyeshëm edhe pjesor që përdoren në mënyrë diskrete, jo evazive dhe në koherencë me llogjikën konstruktive të strukturës ekzistuese.

Ky seksion përmban përcaktimet e përgjithshme dhe kërkesat për punimet e restaurimit . Më tej ajo mbulon te gjitha punimet që lidhen me realizimin sa më rigoroz të ndërhyrjeve restauruese.

SPECIFIKIMET E NDËRHYRJEVE RESTAURUESE

2.2 Restaurim mur guri e llaç gëlqere.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë sipërfaqet e muraturës . Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do realizohet ndërhyrja . Gjatë procesit të restaurimit duhet të kihet kujdes që të mos dëmtohen detajet arkitektonike. Pas prishjes së xokolit me materiale inkoherente, do të rindërtohet sipas teknikës origjinale mur guri, me fuga sipas vizatimeve teknike. Gurët të cilët do të përdoren duhet të jenë të njëjtë nga cilësitë fiziko - mekanike më gurët ekzistues.

Gurë: 1,05 m³, llaç gëlqere 0,33 m³, për çdo trashësi duke përfshirë çdo detaj e kërkesë të mbikqyrësit si dhe çdo gjë tjetër të nevojshme për mbarimin e muraturës dhe realizimin e saj. Struktura e gurëve të jetë e shtresëzuar që mund të punohen lehtë. Tekstura me kokrriza të imëta dhe shpërndarje homogjene që përdoren për gdhendje.

Dendësia: gurët me gravitet më pak se 2.4 konsiderohen jo të përshtatshëm për ndërtim. Rezistenca është një veti e rëndësishme për tu konsideruar në përzgjedhjen e një guri për ndërtim. Rezistenca në ngjeshje 55 N/mm². Gurët me koeficient fortësie me pak se 14 nuk duhet të përdoren. Përcaktimi i dozaturës për llacin e gëlqeres bëhet me qull me konsistencë 12 dhe rërë me lagështi 2%. Përpjestimi gëlqere-rërë ruhet në mes të kufijve 1:3 dhe 1:5 në funksion të cilësisë së gëlqeres dhe aftësisë së nevojshme të përpunimit. Këto llaçe duhet të arijnë markën 4. Kur përdoren gurë poroz dhe kur punohet në stinë të nxehtë, llacet duhet të kenë konsistencë më të madhe ndërsa kur përdoren gurë të ngjeshur ose material poroze të ngopur me ujë dhe

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

punohet në stinë me lagështi llaçet duhet të kenë konsistencë të vogël. Llaçi nuk duhet të aplikohet në $t_m \leq 5^\circ\text{C}$.

Inerte : tipi/ rërë silikate dhe gëlqerore dhe do të përjashtohen ato me prejardhje të shkëmbinjeve të shkrifët; granulometria: $\leq 2\text{mm}$

Rëra: duhet të jetë rërë natyrale lumi, e përbërë nga grimca të imëta dhe të pastra, me ngjyrë të qartë dhe formë të rrumbullakosur. Rëra duhet të jetë e larë dhe nuk duhet të përmbajë asnjë shenjë të klorurit, sulfatit, material argjilor, dheu, balte apo puhuri.

Uji: Të jetë i pastër dhe të mos ketë substanca minerale dhe organike që ndikojnë në forcim dhe qëndrueshmëri të llaçit. Gëlqere: e majme e stazhionuar mirë.

Në çmim përfshihet blerja e materialeve, transporti i tyre në kantier dhe gjithcka duhet për përfundimin e këtij procesi.

2.3 Shtresë me pllaka guri.

Kjo ndërhyrje është menduar për shtresën e pllakave të oborrit. Përsa i takon ngjitjes të pllakave të tipeve të ndryshme me llaç, duhet që punimet t'u përmbahen këtyre kushteve:

- ☐ Baza në të cilën ngjiten pllakat e tipeve të ndryshme, duhet të jetë e pastër nga pluhuri dhe të jetë e qëndrueshme.
- ☐ Përbërja e llaçit është e njëjta siç është e përshkruar më lart por mund të shtohet dhe përdorim i çimentos në mënyrë që të rrisë rezistencën apo llaç bastard, në bazë të sygjërimeve të mbikqyrësit të punimeve.

Trashësia e llaçit duhet të jetë jo më pak se 15 mm. Llaçi duhet të jetë rezistent ndaj ngricës dhe koeficienti i marrjes së ujit në % të jetë $< 3\%$. Po ashtu, llaçi duhet t'i plotësojë kriteret e ruajtjes së ngrohjes. Pllakat nuk duhen ngjitur në rast se temperatura është nën 5°C ose në raste lagështie. Nuk duhen përdorur materiale, të cilët ngrijnë kur temperatura është ndër 5°C ose pllakat të ngjiten në sipërfaqe të ngrirë. Udhezimet e prodhuesit, përsa i përket kërkesave të materialeve në temperatura të larta ose të ulta, duhet të plotësohen.

Të gjitha pllakat duhet të jenë rezistente kundër ngricës si dhe të kenë një durueshmëri të lartë. Materiali i pllakave do të jetë gur ranor. Guri cili do përdoret duhet të gjendet në zonë dhe të jetë i njëjtë nga cilësitë fiziko-kimike si gurët e kuzistues.

Në çmim përfshihet, transporti i materialeve dhe gjithcka duhet për përfundimin e këtij procesi.

2.4 Fugatim muri.

Fugatimet në mur guri.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhezohet nga Supervizori i objektit,

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

Sipërmarrësi do të kontrolloj në objekt të gjithë zonat në të cilat do të realizohet fugatimi .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes e cila do realizohet ndërhyrja. Në punimet e konservimit të muraturave në pjesën më të madhe i takojnë punimeve të fugatimit. Është e rëndësishme të bëhen analiza të miratuara, për të mësuar përbërjen kimiko-fizike të llacit në mënyrë që të përcaktosh qartësisht natyrën, prejardhjen dhe granulometrinë e materialit të përdorur. Përbërja e llacit duhet të jetë me material analog të atij ekzistues.Hapat të cilat do të ndiqen për realizim:

Sipërfaqja duhet të jetë e pastruar nga llaçrat e degraduar ,pastrimi duhet të realizohet me furçë . Larja me uje me presion siguron largimin e pluhurave dhe evidenton me qartë gjendjen e materileve të muraturës. Fugatimi do te realizohet me llac i cili do te jete i njejte me llacin ekzistues dhe kjo do percaktohet pas analizes se sondazhit dhe rezultateve te analizave laboratorike . Pas pastrimit mekanik të fugës dhe larjes me ujë të bollshëm do të kryhet mbyllja e fugave. Masa e llacit të përgatitur, duhet të jetë homogjen dhe uniform. Fugatimi do të kryhet me llaç gëlqere të majme, me konsistencë të ulët.

Llaçi do të ketë karakteristikat e përcaktuara nga analizat duke ju permbajtur dhe karakteristikave te mëposhtme :

- ☐ Kufiri i rezistencës në shtypje Kg/cm² 10
- ☐ Pesha volumore Kg/m³ 1800÷2000
- ☐ Konsistenca ≤ 10
- ☐ Papastërtia (e rërës) % 10
- ☐ Moduli (i rërë lumi të larë mirë) 1.8
- ☐ Raporti Ç: G : R : M (pluhur gur i zonës) 0 : 1 : 2 : 1

Mbasi fillon prezën llaçi, atëhere ai laget dhe fërkohet me furçë teli për të eliminuar plasaritjet eventuale të tij.

Në çmim përfshihet, transporti i materialeve dhe gjithcka duhet për përfundimin e këtij procesi.

2.5 Suva e zakonshme muri tulle/ llac gëlqere 1:2

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhezohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë zonat në të cilat do të realizohet suvatimi . Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes e cila do realizohet ndërhyrja. Gjatë procesit të suvatimit ne pjesën e brendshme duhet të kihet kujdes në afërsi të kornizave të dritareve, kornizave ndarëse të kateve në mënyre që të mos humbasin dhe dëmtohen këta element nga rritja e trashësisë së suvatimit apo nga punimi i keq. Suvaja e degraduar duhet të jetë hequr deri në muraturë dhe muratura të jetë e larë me ujë me presion. Do

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korçe

të evidentohen çarje të mundshme. Muratura do të lahet me ujë të bollshëm duke pastruar sipërfaqen nga pluhurat. Sipërfaqja e pastruar duhet të kontrollohet për të gjetur çarjet e mundshme apo plasaritjet . Fillimisht do të kryhen stukimet, qepjet e çarjeve të mundshme dhe sistemimi i sipërfaqeve ku është i nevojshme, për suvatime për nivelimet e parregullsive, me anë të mbushjes me llaç bastard me më shumë shtresa edhe për zonat e vogla si dhe çdo detyrim tjetër për ta përfunduar plotësisht stukimin. Përpara se të hidhet sprucimi duhet që sipërfaqja që do të suvatohet të laget mirë me ujë. Llaci i suvasë nuk duhet të aplikohet në $t_m \leq 5^\circ C$. Përbërja e llacit do jete 2,5 rërë lumi e lare mire 1 gelqere e stazhionuar 1/4 cemento dhe 0.5 rërë guri. Rëra për suva duhet të jetë rërë lumi e larë mirë duhet të kihet kujdes në zonat ku bashkohet suvatimi i ri me atë ekzistues. Në këtë zë punimesh përfshihen çmimet që duhen për të realizuar sipas kushteve teknike riparimet e suvatimeve të mureve të brendshëm në mure tulle, përgatitja e sipërfaqes së murit pastrimi nga pluhuri, lagia, hedhja e sprucos deri në tharje, dora e dytë, dhe finoja, skelerite e nevojshme. Në çmim përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme me cilësi, transporti i tyre, skeleri, përpunimi dhe vendosja në objekt, ngarkim shkarkimi dhe çdo punë që lidhet me të.

2.6 Suvatim shpatulla dyer,dritare

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të realizohet shpatullimi. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes e cila do realizohet ndërhyrja. Gjate procesit të shpatullimit duhet të kihet kujdes në afërsi të kornizave të dritareve në mënyrë që të mos humbasin dhe dëmtohen këta element nga rritja e trashësisë së suvatimit apo nga punimi i keq.

2.7 Vendosja pragje dyer, dritare.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të realizohet vendosja e pragjeve . Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes e cila do realizohet ndërhyrja. Në zonat në të cilat do të vendosen pragjet duhet te jetë e pastruar nga papastërtitë dhe materiali i perdorur duhet të jetë i njëjtë me origjinalin.

2.8 Bojatisje me bojë akrilike importi cilesi e I-rë kundër lagështisë në fasadë.

Para se te fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të realizohet bojatisja .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja. Bojatisja me bojë hidroplastike e mureve do të kryhet me shumë kujdes në mënyrë që të mos të dëmtohen detajet arkitektonike. Nuanca e ngjyrës do të vendoset pas analizave në laborator të suvasë. Në rast se nëpërmjet analizave nuk arrihet në një konkluzion , Sipërmarrësi në bashkëpunim me Supervizorin duhet të realizojnë një moster më ngjyrën që supozohet të lyhet objekti duke u mbështetur në detajin e sygjeruar në projekt. Ky model duhet

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

të miratohet nga Supervizori dhe projektuesi dhe më pas të vazhdojë realizimi total . Proçesi i lyerjes së sipërfaqeve të mureve kalon nëpër tre faza si më poshtë:

- ☐ Përgatitja e sipërfaqes që do të lyhet.

Para lyerjes duhet të bëhet kruajtja e ashpër e bojës së mëparshme nga sipërfaqja e lyer në suvatë ekzistuese, mbushja e gropave të vogla apo dëmtimeve të sipërfaqes së murit me anë të stukimit dhe bërja gati për paralyerje. Përpara fillimit të proçesit të lyerjes duhet të bëhet mbrojtja e sipërfaqeve që nuk do të lyhen (dyer, dritare, korniza guri, etj.) me anë të vendosjes së letrave mbrojtëse.

- ☐ Paralyerja e sipërfaqes së pastruar.

Në fillim të proçesit të lyerjes, bëhet paralyerja e sipërfaqeve të pastruara mirë me Astar.

- ☐ Lyerja me bojë akrilike importi cilësi e I-rë kundër lagështisë për fasadën .

Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet për lyerjen dhe blerjen e materialeve dhe transporti i tyre në kantier.

2.9 Cat i me tje gulla vendi.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të realizohet nderhyrja në çati dhe do të bëhet një sondazh i kujdesshem i konstruksionit të çatise. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet nderhyrja. Në zë pune përfshihet ndertimi i çatisë ku do të merret parasysh zëvendësimi i elementëve të saj drusor petavrave, trarëve. Konsolidim dhe trajtim të elementëve të konstruksionit që do të ruhen. Tjegullat e vendit që do të përdoren duhet të jenë të njëjtë si origjinali. Duhet patur parasysh, që të largohen të gjitha elementet mbajtëse, që janë të dëmtuara ose të kalbura dhe të zëvendësohen ato me të reja, të cilat t'i plotësojnë KTZ dhe kërkesat e projektit. Pasi ka përfunduar heqja e kujdesshme e tjegullave dhe seleksionimi i tyre, duke i sistemuar sipas grupeve në terren. Restaurimi do të fillojë me:

1. Plotësimi i konstruksionit të drurit të çatisë së degraduar, duke respektuar përmasat e konstruksionit të hequr dhe skemën tradicionale të çatisë. Gjendja e elementëve të konstruksionit do të kontrollohet nga supervizori i cili do të vendosë se cilët elementë do të ruhen dhe cilët jo. Trarët tërthor të cilët janë kalbur dhe kanë pësuar ulje si dhe ata gjatësor do të zëvendësohen me trarë të rinj të të njëjtës përmasë dhe lloji, të tjerët do të restaurohen duke iu nënështuar një trajtimi dizinfektues ndaj agjentëve atmosferikë dhe krimbave e kërpudhave me antimol e insekticid. Trarët në pjesën mbështetëse të murit do të lyhen me zift ose material kundër lagështirës, në të gjitha rastet trarët ndërmjet tyre, do të kapen me ganxha metalike .
2. Lyerja e konstruksionit të ri të drurit të rivendosur me solucion antimol dhe vaj lini.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

3. Plotësimi i dyshemesë së drurit me petavra $2.5 * 15 \div 20$ cm. Petavrat në gjendje të mirë do të ripërdoren dhe ato të degraduara do të largohen nga kantieri. Dyshemeja me petavra pas përfundimit do të trajtohet me solucion antimol, anti lagështirë, insekticid dhe në fund do të lyhet me 2 duar vaj lini.

4. Shtrim i fletës hidroizoluese të guajnës 4mm.

5. Vendosja e tjegullave te reja te njejta si origjinali . Tjegullat do të provohen me trokitje, nëse tingulli është i pastër dhe i qartë ato janë në gjendje të mirë. Për cdo rast do të bëhet kontrolli i materialeve të rikuperueshme nga mbikqyrësi i punimeve i cili do të vendosi për to. Plotësimi me tjegulla të reja të ngjashme dhe me të njëjtat dimensione me ekzistueset .Dy rrjeshtave të para në krye, do tu bëhet një mbushje e kujdesëshme me llaç gëlqere me pluhur tulle për të realizuar një qëndrueshmëri ndaj erës dhe agentëve atmosferikë.

Lënda e drurit e cila do të përdoret do të jetë dru pishe e stazhionuar mirë dhe e cilësisë së lartë, me karakteristika:

- ☐ Lagështi jo më tepër së 12 %,
- ☐ Peshë volumore 410 – 540 Kg/m³,
- ☐ Kufiri i rezistencës në tërheqje 130 MPa,

Të gjitha materialet që do të përdoren do të jenë të pajisura me çertifikatë cilësie.

Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve të sipërpërmendura, transportin e materialit, skeleri.

2.10 Dysheme druri mbi konstruksionin e çatisë.

Para se te fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhezohet nga Supervizori i objektit, Sipermarresi do të kontrollojë në objekt të gjithë zonat në të cilat do të realizohet korniza .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes e cila do realizohet nderhyrja. Ky zë përfshin tërësinë e punimeve që duhet të kryhen për vendosjen e tjegullave pas hapjes së çatisë , hidroizolim dhe petavra, zëvendësim i trarëve të degraduar, trajtimi i elementëve drusor me insekticid.

Duhet patur parasysh, që të largohen të gjitha elementet mbajtëse, që janë të dëmtuara ose të kalbura dhe të zëvendësohen ato me të reja, të cilat t'i plotësojnë KTZ dhe kërkesat e projektit.Përpara se të fillojë puna për vendosjen e tjegullave, duhet që të bëhet një kontroll i imtësishëm nga ana e mbikqyrësit për gjendjen e elementeve mbajtës dhe vetëm pas aprovimit nga ana e tij, mund të vazhdohet me proceset.

Restaurimi do të fillojë me:

Plotësimi i konstruksionit të drurit të çatisë të degraduar, duke respektuar përmasat e

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

konstruksionit të hequr dhe skemën tradicionale të çatisë. Gjendja e elementëve të konstruksionit do të kontrollohet nga mbikqyrësi i cili do të vendosë se cilët elementë do të ruhen dhe cilët jo. Trarët tërthor dhe ata gjatësor do të zëvendësohen me trarë të rinj të të njëjtës përmasë dhe lloji, të tjerët do të restaurohen duke iu nënshtruar një trajtimi dizenfektues ndaj agjentëve atmosferikë dhe krimbave e kërpudhave me antimol e insekticid. Trarët në pjesën mbështetëse të murit do të lyhen me zift ose material kundër lagështirës, në të gjitha rastet trarët ndërmjet tyre, do të kapen me ganxha metalike.

Lyerja e konstruksionit të ri të drurit të rivendosur me solucion antimol dhe vaj lini.

Plotësimi i dyshemesë së drurit me petavra 2.5 * 15÷20 cm. Petavrat në gjendje të mirë do të ripërdoren dhe ato të degraduara do të largohen nga kantieri. Dyshemeja me petavra pas përfundimit do të trajtohet me solucion antimol, anti lagështirë, insekticid dhe në fund do të lyhet me 2 duar vaj lini.

Shttrim i fletës hidroizoluese të guajnës 4mm.

Për cdo rast do të bëhet kontrolli i materialeve të rikuperueshme nga mbikqyrësi i punimeve i cili do të vendosi për to. Plotësimi me tjegulla të reja të ngjashme dhe me të njëjtat dimensione me ekzistueset mund të bëhet me tjegulla që blihen në zonat përreth pasi ato kanë edhe ngjyrën si ato që janë në vepër, apo në mungesë tregu do të prodhohen enkas. Dy rrjeshtave të para në krye, do të bëhet një mbushje e kujdesëshme me llaç gëlqere me pluhur tulle për të realizuar një qëndrueshmëri ndaj erës dhe agjentëve atmosferikë.

Lënda e drurit e cila do të përdoret do të jetë dru pishe e stazhionuar mirë dhe e cilësisë së lartë, me karakteristika:

- ☐ Lagështi jo më tepër së 12 %,
- ☐ Peshë volumore 410 – 540 Kg/m³,
- ☐ Kufiri i rezistencës në tërheqje 130 MPa,

2.11 Hidroizolimi i çatisë.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të vendoset membrana .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja. Membrana hidroizoluese e çatisë do të përzgjidhet në konsultë me supervizorin e punimeve në mënyrë që të përshtatet me kushtet specifike që kërkon çatia e vendit. Kontraktori do të sjellë kampionë të ndryshëm të certifikuar, nëse ato nuk ofrojnë karakteristikat e kërkuara nga mbikqyrësi i punimeve do të refuzohen. Është mirë që këto membrana të sigurojnë ajërosje të çatisë.

Të gjitha materialet për hidroizolim duhet të plotësojnë kushtet e përcaktuara në normativa

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

Trashësia e saj do të jetë me një minimum prej 4mm.

Kujdes i veçant duhet të merret në përgatitjen e sipërfaqeve të papërshkueshme nga uji; ndonjë pikë e mundshme e hapur duhet të mbyllet me silikon dhe të stukohet .

Hidroizolimi duke realizuar mbivendosjen e shtresave (minimumi prej 12 cm) do të ngrihet në drejtimin vertikal në muret anësorë me min.10 cm.

Sygjerohet që shtresa hidroizoluese të sigurojë hidroizolim absolut kundër ujit, borës dhe lagështisë. Gjithashtu duhet të ketë një depërtueshmëri të kënaqshme të avullit që lejon kalimin e avullit por jo të ujit. Duhet të ketë peshë të lehtë ($\leq 200\text{gr/m}^2$) dhe rezistencë të lartë mekanike. Rezistencë ndaj ndryshimeve të temperaturës -40°C - $+100^{\circ}\text{C}$). Rezistencë të lartë ndaj zjarrit.

2.12 Trarë tavani të sharruar .

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë zonat në të cilat do të montohen trarët. Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja . Trarët të cilët do të vendosen duhet të trajtohen .Në pjesën mbështetëse të murit do të lyhen me zift ose material kundër lagështirës, në të gjitha rastet trarët ndërmjet tyre, do të kapen me ganxha metalike. Në çmim përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skeleria dhe çdo punë që lidhet me të.

2.13 Restaurim oxhakësh dekorativ me tulla mbi çati.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjitha zonat në të cilat do të realizohet ndërhyrja .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja. Të gjithë oxhakët do të kontrollohen dhe do të realizohet zëvendësimi i pjeseve të degraduara me të njëtat materiale dhe teknikë. Në çmim përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skeleria dhe çdo punë që lidhet me të.

2.14 Vendosja e ganxhave në mur.

Para se të fillojnë punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrollojë në objekt të gjithë zonat në të cilat do të realizohet ndërhyrja .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja. Në objekt do të vendosen ganxhat në zonat ku mungojnë, para vendosjes se tyre duhet të realizohet prezantimi i modelit të ri dhe zonat në të cilat do të vendoset.Vazhdimi i vendosjes totale do të realizohet pas miratimit të supervizorit dhe projektuesit. Në çmim përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skeleria dhe çdo punë që lidhet me të.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

2.15 Impluvet .

Për arsye të hidroizolimit të plotë të çatisë në rakordimet e bashkimit të mureve vertikale me sipërfaqet horizontale të çatisë, bëhet e domosdoshme vendosja e materialit të impluve llamarine. Impluvet e llamarinës do të jene bakër dhe do të vendosën në anët e oxhakëve dhe të kallkanit. Veçoritë specifike të saj, krijojnë mundësinë e kapjes në pjesën vertikale të muraturës rreth 20 cm duke u fiksuar në muraturë për tu shtrirë horizontalisht në çati rreth 30 cm. fleta e bakërit do ketë trashësinë 4mm

Në ze përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skleria dhe çdo punë që lidhet me të.

2.16 Ulluket dhe kasetat.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipërmarrësi do të kontrolloj në objekt të gjitha zonat na ta cilat do ta realizohet ndërhyrja .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja. Trashësia e fletës së bakrit do jetë 4mm . Në ze përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skleria dhe çdo punë që lidhet me të.

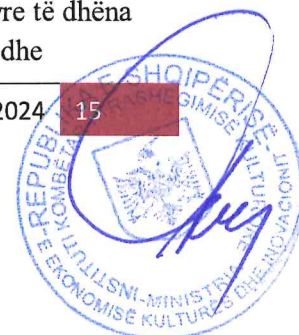
2.17 Punime restaurimi në dyer dhe dritare.

Para se të fillohen punimet aty ku tregohet në plane apo udhëzohet nga Supervizori i objektit, Sipermarresi do të kontrollojë në objekt të gjithë zonat në të cilat do të realizohet ndërhyrja .Në prezencë të Supervizorit të punimeve mbahet një proces-verbal për sasinë e sipërfaqes ku do të realizohet ndërhyrja.Dyert dhe dritaret janë pjesë e rëndësishme arkitektonike dhe funksionale e ndërtesës. Ato sigurojnë ndriçimin për pjesët e sipërfaqes së brendshme të tyre. Madhësia (kuptojmë dimensionet) e tyre duhet të jetë sipas modelit origjinal. Dyert dhe dritaret do të prodhohen prej druri pishe, të stazhionuar, dhe imprenjuar dhe do të lyhen me vaj lini dy duar.

Pjesët kryesore të dritareve janë: Kasa e dritares që fiksohet në mur me elemente prej hekuri përpara suvatimit. Korniza e dritares do të vidhoset me kasën e saj mbas suvatimit dhe bojatisjes. Në bazë të vizatimit të dritares së treguar në vizatimin teknik, korniza do të pajiset në kasë me mentesha dhe bllokues të tipeve të ndryshme të instaluar në të. Kanatë me dopjo xhama të hapshëm, të pajisur me mentesha, doreza të fiksuara dhe me ngjitës transparent silikoni, si dhe me kanata fikse.

Të gjitha dritaret do të prodhohen të reja në përputhje me hapësirat e dritës dhe në zbatim të teknikës ekzistuese. Kujdes duhet treguar me përputhjen e kasave me hapsirat përkatëse si dhe jenë të plotësuara me aksesore.

Vendosja e dyerve në vepër duhet të bëhet sipas kushteve teknike për montimin e tyre të dhëna në standartet shtetërore. Mënyra e vendosjes së tyre është në varësi të llojit të derës dhe

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

materialit që përdoret për prodhimin e tyre.

Kampione të artikujve të propozuar, do ti paraqiten paraprakisht supervizorit të punimeve për aprovim paraprak.

Druri i pishës do të ketë këto karakteristika.

Lagështi jo më tepër së 7-8 %,

Peshë volumore 410-540 kg/m³,

Kufiri i rezistencës në tërheqje 130 MPa,

Në zë përfshihet blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skleria dhe çdo punë që lidhet me të.

2.18 Restaurimi i kangjellave dhe profileve metalike. Pastrim i kangjellave nga ndryshku me furçë të ashpër, lyerja me 1 dorë antiruxhio dhe lyerja me 2 dyar bojë vaji. Pjesët të cilat mungojnë ose janë shumë të degraduara do të zëvendësohen me material të ri por të punuar me të njëjtën teknikë dhe dekor. Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet për restaurimin, blerja e të gjitha materialeve të nevojshme, transporti i tyre, ngarkim shkarkimi, skleria, montimi dhe çdo punë që lidhet me të.

Ky çmim është për njësi Lekë / m².

2.19 Konsolidim i kreut të murit me 2 cm llac gëlqere 1:3

Konsolidimi do të realizohet duke pastruar kreun e murit nga llaçi i degraduar, larje dhe injektim (me rënie të lirë). Kreu i murit do të pastrohet dhe nivelohet me llac gëlqere me trashësi rreth 2 cm. Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve që duhet të bëhet për përgatitjen e sipërfaqes së dëmtuar të murit, pastrimin, larjen me ujë, konsolidimin e murit të dëmtuar me teknikën e ndërthurjes. Në çmim përfshihet blerja e materialeve, transporti i tyre në objekte dhe çdo punë që lidhet me përfundimin e saj. Në çmim përfshihet edhe transporti i mbeturinave dhe ngarkim shkarkimi i tyre në vendet e përcaktuara nga Bashkia. Ky çmim është për njësi / m².

2.20 Pastrim ambjenti nën çati

Ky përfshin tërësinë e punimeve që duhet për pastrimin nga papastërtitë dhe pluhurat që ndodhen në ambjentin nën çati. Para pastrimit verifikohet gjendja jashtë funksionit e elektricitetit në instalimet elektrike që mund të ndodhen aty dhe në bazë të verifikimit për gjendjen teknike të tyre merret vendim për çmontimin dhe largimin e mundshëm të tyre. Pastrimi nga papastërtitë dhe pluhurat bëhet në mënyrë mekanike dhe me makineri thithëse.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

Ky çmim është për njësi Lekë / m².

2.21 Lyerje me 2 duar vaj lini i elementeve drusorë

Lyerja e elementëve drusorë do të bëhet për të mbrojtur këto elemente si dhe uniformizuar ngjyrën e të gjithë këtyre elementëve.

Për elementët origjinalë të lyer me vaj lini do të pastrohet paraprakisht sipërfaqja nga pluhurat dhe depozitimet me kompresa me ujë të ngrohtë si dhe me alkool të holluar në ujë dhe më pas do të vazhdohet lyerja me vaj lini pa ngjyrë në mënyrë që të evidentohet ngjyra origjinale e elementëve.

Për elementët drusorë të lyer me bojë vaji apo llak, do të bëhet pastrimi e zmerilimi i sipërfaqes sic e kemi shpjeguar më sipër në mënyrë që të arrihet përthithja e vajit të linit me ngjyrë të errët sipas ngjyrës së evidentuar të elementëve origjinalë.

Vaji i linit duhet të jetë i shumë i pastër, me erë të fortë dhe shije të hidhur, i papërzier me vajëra mineral, vaj peshku apo të ndonjë lloji tjetër. Nuk duhet të lërë asnjë depozitim mbetje nëse e hedhim në lastër qelqi apo metal. Duhet të lihet të thahet komplet në intervalin e 24 orëve. Nuk duhet të ketë më tepër se 7% aciditet, 1% papastërti dhe në temperaturën 15°C një densitet 0.91-0.93. Lyerja duhet të bëhet me vaj lini.

Përpara fillimit të këtij procesi mbikqyrësi i punimeve të restaurimit, duhet të bëjë një kontroll të kujdesshëm të përcaktojë dhe lërë qartë detyrat kontraktorit për trajtimin e secilit element sipas përcaktimeve të mësipërme.

Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve për lyerjen e elementëve të drurit me vaj lini të paktën dy duar, blerjen e materialit, transportin, skeleri dhe çdo punë që lidhet me të.

Ky çmim është për njësi Lekë/m².

2.22 Lyerje me antimol e insekticid

Mbrojtja e drurit nga mikroorganizmat dhe insektet të natyrave të ndryshme, kërkon ndërhyrje të niveleve të ndryshme: eliminim të substancave të alterueshme që përmban druri, apo mbrojtja e tij me insekticid që përvec se pengojnë rritjen e mikroorganizmave, kërpudhave dhe insekteve mund edhe të parandalojë përthithjen e padëshiruar të ujit nga ambienti nëse ai është vajor.

Trajtimi me insekticid i drurit dhe substancat e përshtatshme për një disinfektim korrekt duhet të ndjekin këto faza:

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

- biocidi duhet të godasë direkt larvat dhe vezët në mënyrë që ti eliminojë totalisht.
- të gjitha zonat me sipërfaqe të ekspozuara duhet të trajtohen me insekticid dhe biocid të lëngshëm me penetrimit të lartë për të krijuar një zonë me helm përmes të cilës do të kalojnë insektet ksilofag për të dalë në sipërfaqe.
- trajtimi sipërfaqësor duhet të përmbajë një shtresë insekticidi në sipërfaqe dhe në të gjitha carjet e drurit;

Ndërhyrja e dezinfektimit duhet të jetë e tillë që të eliminojë agjentët biologjikë negativë ekzistues dhe të parandalojë degradime të mundshme të materialit drusor në të ardhmen.

Solucioni do të aplikohet me spruco apo me penel, duke përsëritur trajtimin 2/3 herë rradhazi, për të lejuar insektin të penetrojë në dru sa më thellë të jetë e mundur. Duhet evituar përdorimi i produkteve në tretësirë ujore pasi kapaciteti i penetrimit varet nga lagështia e drurit.

Përpara përdorimit të insekticidëve (kanë avantazhin që nuk kanë erë), është e nevojshme lagia e drurit me ujë para çdo aplikimi. Me një 1kg insekticid mund të trajtohet një sipërfaqe prej 3m².

Insekticidët e shkiritë në tretës organik preferohen të kenë kapacitet të madh penetrimi në drurin e thatë përmes një procesi të shpërndarjes dhe përthithjes në thellësi. Insekticidet duhet të jenë eksperimentuar edhe më parë dhe të jenë të pranueshme nga praktika restauruese duke plotësuar kriteret që të jenë jotoksikë, rezistent ndaj dritës dhe rrezeve UV dhe të mos prodhojnë alterime kromatike.

Produktet e përdorshëm për desinfektim mund të jenë:

Desinfektimi i trarëve të çatisë – do të përdoren tretës në ujë vetëm në kushte të vecanta dhe do të jenë me bazë të përzierjes së fluorit të natriumit dinitrofenol dhe bikromat, poliborat natriumi.

Kërpudhat – trajtimi antimyk (kundër kërpudhave) do të parashikojë produkte efikas edhe kundër insekteve, do të trajtohet në përgjithësi produkte me bazë fluori të përbërë nga kromi dhe arseniku, pentaklorofenol etj. Është e rrallë që kërpudha të ketë kapacitet të zhvillohet në lagështi më të vogël se 22%, dmth vlera të lagështisë 12/14% përjashtojnë cdo rrezik, në cdo rast druri që do të përdoret duhet të jetë i stazhionuar.

Pas kryerjes së ndërhyrjes që garanton eliminimin dhe/ose parandalimin nga një nivel anomal lagështire, elementët drusor të infektuar dhe që nuk plotësojnë standartet teknike të përdorimit mund të hiqen apo digjen. Mund të rezultojë i nevojshëm të kryhet një ndërhyrje radikale nëpërmjet injeksioneve me biocid.

Restaurimi i Muzeut Arkeologjik, Korce

Shkalla e degradimit të elementëve drusorë do të gjykohet pas hapjes së cative dhe mbikqyrësi i punimeve do të vendosë mënyrën dhe llojin e aplikimit për elementët drusorë.

Në përgjithësi substancat antiseptike preferohen me fuqi të madhe të biocidit dhe të mos jenë të dukshëm pas aplikimit.

Përbërësit me fluor janë të përshtatshëm për eliminimin e kërpudhave.

Mund të jetë e nevojshme përdorimi i disa përzierësve për të arritur një përmirësim të biocidit.

Do të preferohen përzierje me bazë fluori apo dinitrofenol dhe florur natriumi (raport 11:89) me shtesë ose jo të arsenikut; përzierje të florurit me kripëra të arsenikut të natriumit;

Ky çmim përfshin tërësinë e punimeve për lyerjen e elementëve të drurit me insekticid e biocidë sipas metodologjisë dhe materialeve të përshkruar me të paktën dy duar, blerjen e materialit, transportin, skeleri dhe çdo punë që lidhet me të.

Ky çmim është për njësi Lekë/m².

Shënim:

Për zbatimin e projektit është e rëndësishme të hartohet njëkohësisht dhe projekti i muzealizimit të brendshëm, projekti i pikturës murale, projekti elektrik, hidrosanitar të cilat duhet të zbatohen në të njëjtën kohë me projektin arkitektonik të hartuar.

